

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Демографічні ресурси туризму»

на 2026-2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення		3 курс, 5 семестр
Освітня програма/спеціалізація		«Туризм»
Спеціальність		242 Туризм і рекреація
Галузь знань		24 Сфера обслуговування
Ступінь вищої освіти		бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Логвин Михайло Михайлович

к. геогр.н., доцент

доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу

Контактний телефон	+38-068-898-33-93
Електронна адреса	l1lepta777@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tourism.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	формування знань, умінь і навичок студентів, необхідних для виявлення особливостей впливу соціально-демографічних чинників на розвиток сучасного туризму
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік
Базові знання	Наявність широких знань з туризмознавства, географії, туристичного країнознавства
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук (ПР02); аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території (ПР05); застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів (ПР06); застосовувати навички продуктивного 	<ul style="list-style-type: none"> здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (К02); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (К03); прагнення до збереження навколишнього середовища (К05); здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (К06);

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
спілкування зі споживачами туристичних послуг (ПР12)	<ul style="list-style-type: none"> • навички міжособистісної взаємодії (К12); • здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал (К24). • вміння використовувати етнографічні та демогеографічні матеріали в процесі популяризації національного туристичного продукту (К31).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретико-методологічні засади дослідження демографічних ресурсів туризму		
Тема 1. Теоретичні основи демографічних досліджень в туризмі.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Законспектувати основні положення Закону України “Про Єдиний демографічний реєстр...”. На основі статистичних даних проаналізувати динаміку чисельності населення світу (за континентами) і України. Побудувати графіки, зробити висновки.
Тема 2. Роль демографічного фактора у розвитку туризму.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Використовуючи статистичні дані «Статистичного щорічника України за 202. рік» побудувати графік динаміки чисельності населення України (всього, міське, сільське).
Тема 3. Сучасні тенденції демографічного розвитку. Відтворення населення як єдність демографічних процесів.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Згрупуйте країни світу за тривалістю здорового життя. Зробіть висновок про взаємозв'язок туризму і тривалістю життя.
Тема 4. Демографічна політика та її вплив на сферу туризму.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Використовуючи дані Міжнародного індексу щастя згрупуйте країни світу на дві групи: щасливі і нещасливі. Вкажіть причини «нещастя» нещасливих. Доведіть, чи існує взаємозв'язок туризму і щасливого життя.
Модуль 2. Демографічні ресурси туризму: характеристика та регіональні особливості		
Тема 5 Демографічні ресурси туризму Європейського регіону та їх характеристика.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Скласти слайд-презентацію про населення країни Європи (на вибір) за такою схемою: загальні відомості про населення країни; регіональний (адміністративно-територіальний) устрій з переліком великих міст – туристичних центрів; коротка характеристика основних агломерацій країни і міст-“мільйонерів”; регіональні особливості демографічних процесів і їх вплив на розвиток туристичної індустрії; характеристика і структура туристичних потоків країни, туристичне сальдо; поррахувати питому вагу туристів від населення країн регіону.
Тема 6. Демографічні ресурси туризму Азійсько-Тихокеанського регіону та їх характеристика.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Скласти слайд-презентацію про населення країни регіону (на вибір) за такою схемою: загальні відомості про населення країни; регіональний (адміністративно-територіальний) устрій з переліком великих міст – туристичних центрів; коротка характеристика основних агломерацій країни і міст-“мільйонерів”; регіональні особливості демографічних процесів і їх вплив на розвиток туристичної індустрії;

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретико-методологічні засади дослідження демографічних ресурсів туризму		
		характеристика і структура туристичних потоків країни, туристичне сальдо; поррахувати питому вагу туристів від населення країн регіону.
Тема 7. Демографічні ресурси туризму Американського й Африканського регіонів та їх характеристика.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Скласти слайд-презентацію про населення країни регіону (на вибір) за такою схемою: загальні відомості про населення країни; регіональний (адміністративно-територіальний) устрій з переліком великих міст – туристичних центрів; коротка характеристика основних агломерацій країни і міст-“мільйонерів”; регіональні особливості демографічних процесів і їх вплив на розвиток туристичної індустрії; характеристика і структура туристичних потоків країни, туристичне сальдо; поррахувати питому вагу туристів від населення країн регіону.
Тема 8. Демографічні ресурси туризму України та їх характеристика.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Побудувати графік динаміки кількості зареєстрованих шлюбів і розлучень. Побудувати графік динаміки туристичних потоків в Україні.

Інформаційні джерела

- Алешугіна Н. О. Вплив моди на споживчу поведінку при виборі туристичної дестинації: уроки історії / Н. О. Алешугіна, О. О. Зеленська // Науковий вісник Полісся. 2019. № 2 (18). С. 199-203.
- Аналітична довідка ООН: Демографічні процеси 2021. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukraine.un.org/uk/159271>.
- Андрєєва О.В. Фізична рекреація різних груп населення: [монографія] / О.В.Андрєєва. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 280 с.
- Даньшина К. Чисельність населення світу за країнами та прогноз змін у топ-50 до 2050. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://itc.ua/ua/novini/chyselnist-naselennya-svitu-za-krayinamy-ta-prognoz-zmin-u-top-50-do-2050-roku-v-odnij-kartyntsi/>.
- Демографи: населення Східної Європи скорочується, Західної – зростає. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/06/23/7083535/>.
- Демографічні чинники бідності / За ред. Е. М. Лібанової. – Київ: Ін-т демографії та соц. досліджень НАНУ, 2009. – 184 с.
- Калашнікова Т.М. Просторово детерміновані ризики людського розвитку / Т.М. Калашнікова // Демографія та соціальна економіка. – 2020. – 4(42). – С. 93-105.
- Комплексний демографічний прогноз України на період до 2050 р. (колектив авторів) / за ред. чл.-кор. НАНУ, д.е.н., проф. Е.М. Лібанової. – К.: Український центр соціальних реформ, 2006. – 138 с.
- Мельник М. В. Внутрішня міграція в умовах війни як чинник розвитку пригродницького туризму / М. В. Мельник // Молода спортивна наука України. – 2024. – Т. 4. – С. 119–119.
- Мотайло О. В. Стратегія удосконалення системи моніторингу за станом здоров'я населення України / О. В. Мотайло // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2021. – № 3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=2037>.
- На скільки зменшилось населення України у рік повномасштабного вторгнення. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://suspilne.media/374003-na-skilki-zmensilos-naselenna-ukraini-u-rik-povnomasstabnogo-vtorgnenna-dani-opendatobot/>.
- Немець Л.М. Соціально-демографічні та історико-культурні фактори розвитку туризму / Л.М. Немець, К.Ю. Сегіда, Н.В. Мошгакова // Культура народів Причорномор'я. – 2009. – № 176. – С.145-147.
- Овдін О. В. Державне управління демографічними процесами: огляд сучасної фахової вітчизняної літератури / О.В.Овдін // Державне управління: удосконалення та розвиток. – 2021. – № 4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=2045>.
- Пестушко В. Ю. Демографічні передумови розвитку міжнародного туризму в країнах різного типу / В. Ю. Пестушко

- // Географія та туризм: Науковий збірник / Ред. кол.: Я.Б. Олійник (відпов. ред.) та ін. – К.: Альтерпрес, 2010. – Вип. 23. – С. 112-116.
15. Рингач Н. О. Цінність здоров'я в Україні: від декларації до реалізації / Н.О. Рингач, Л.Й. Власик // Демографія та соціальна економіка. – 2021. – 2(44). – С. 74-91.
 16. Стратегія демографічного розвитку України на період до 2040 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-skhvalennia-strategii-demografichnoho-rozvytku-ukrainy-na-period-do-2040-roku-922r-300924>.
 17. Фонд ООН з народонаселення (UNFPA). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.unfpa.org.
 18. Цвігун І.А. Загрози демографічній безпеці України: монографія / І. А. Цвігун. – Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2022. 228 с.
 19. UNWTO Tourism Highlights 2024 Edition. URL: <https://tourismecotedivoire.ci/wp-content/uploads/2024/12/Tourism-Highlights.pdf>.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhovi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися академічної доброчесності; не допускати списування (один в одного, з власноруч написаного тексту, друкованого або електронного носія інформації тощо) під час виконання індивідуальних навчальних завдань та дидактичних тестів; якісно оформлювати посилання на джерела інформації при написанні доповідей, підготовки презентацій, тез тощо.

В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrocheshnist.pdf.

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannavyvpadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/ Організація освітнього процесу/ Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyly-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacziy-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf.

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>.

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять та обговорення матеріалу занять (3 бали); захист домашнього завдання (3 бали); виконання навчальних завдань (3 бали); тестування (1 бал); поточна модульна робота (10 балів).	50
Модуль 2 (теми 5-8): відвідування занять та обговорення матеріалу занять (3 бали); захист домашнього завдання (3 бали); виконання навчальних завдань (3 бали); тестування (1 бал); поточна модульна робота (10 балів).	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
	2. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	6
2. Науково- дослідна	1. Участь в наукових гуртках	6
	2. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
	3. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
Разом*		30

*За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів.